

2. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 01.10.2014 / Верховна Рада України ; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2011. — № 13—14, № 15—16, № 17, ст. 112. — Відомості доступні також з мережі Інтернет : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1391419053853552> (дата звернення 02.11.14). — Назва з екрана.

3. Бюджетний кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 27 вересня 2014 р. / Верховна Рада України ; Кодекс України, Закон, Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI. — Доступно з мережі Інтернет : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1382533239434673> (дата звернення 06.10.14). — Назва з екрана.

УДК 336.7

Ігнатишин Марія

к.е.н., доцент

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація

В даній роботі досліджено тенденції фінансового сектору як основного елементу національної економіки, здійснений аналіз складових фінансового середовища та чинників його розвитку, визначені проблеми та ризики фінансової глобалізації.

Ключові слова: *фінансовий сектор, фінансова глобалізація та сегменти, світове господарство.*

Економіка будь-якої країни як системний об'єкт дослідження має певну структуру, тобто сукупність елементів або підсистем і зв'язків між ними, якій притаманні ознаки цілісності.

Оскільки ефективний розвиток національної економіки є можливим тільки у разі забезпечення оптимальної відповідності певних співвідношень вимогам об'єктивних економічних законів, зокрема вартості, попиту й пропозиції, то проблема підтримання й забезпечення оптимальної пропорційності, збалансованості національної економіки є центральною проблемою як теорії, так і практики регулювання економіки, структурної політики держави.

Дослідження з даної проблематики присвячені статті таких науковців, як А.Гальчинський, П.Гайдуцький, Л.Бакаєва, А. Філіпенко, В.Ходаківська та ін..

Фінансовий сектор – один з найважливіших елементів національної економіки де відбувається формування та розподіл фінансових ресурсів, які пов'язані з діяльністю фінансових установ.

Під фінансовим сектором розуміється фінансовий ринок, який забезпечує накопичення і розподіл інвестиційних ресурсів, взаємодію виробників та споживачів фінансових послуг за правилами, визначеними державою та її регуляторними органами.

Складовими фінансового ринку виступають грошово-кредитний ринок, страховий ринок, фондовий ринок.

Фінансовий ринок є похідною трансформаційних процесів і повинен бути створений відповідно до таких критеріїв, як відкритість, справедливість і необоротність. Він повинен управляти потоками інформації, заохочувати тих, хто виконує правила, карати порушників і гарантувати кожному інвестору, що він може розбагатіти чи збанкрутувати на зовсім рівних умовах з усіма іншими.

Розвинені фінансові ринки відображають стійке економічне зростання, відносно однорідний розвиток галузей та регіонів, низькі темпи інфляції, розумні режими оподаткування, стабільну законодавчу базу, сприятливий політичний клімат у країні та певний баланс фінансово-економічних інтересів у суспільстві [1].

Для нормального функціонування економіки постійно необхідна мобілізація, розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів між її сферами і секторами. Мобілізація та розміщення цих ресурсів можуть бути виконані за допомогою бюджету, що мобілізує ресурси через податки і розміщує їх відповідно до потреб уряду; фінансового ринку, що мобілізує заощадження на добровільних засадах і надає позички чи інвестиції, реагуючи на ринкову ситуацію.

Схема створення та використання валового національного продукту (ВНП) дозволяє виявити фактори, що обумовлюють розвиток ринкової фінансової системи, а отже, і можливості економічного зростання[2].

ВНП = Споживання + Інвестиції + Держвитрати + Сальдо зовнішньої торгівлі:

$$(Y) = (C) + (I) + (G) + (X - M), \quad (1)$$

Споживання = ВНП – Податки – Заощадження:

$$(C) = (Y) - (T) - (S), \quad (2)$$

Баланс державного бюджету: $G = T$.

Торговельний баланс: $X = M$.

$$\text{Звідси: } Y = (Y - T - S) + I + G + (X - M), \quad (3)$$

$$S + T = I + G + (X - M), \quad (4)$$

$$S = I + (G - T) + (X - M), \quad (5)$$

$$S = (X - M) = (G - T), \quad (6)$$

Таким чином, можливості економічного зростання (інвестування) залежать від заощаджень, сальдо торговельного балансу, збалансованості державного бюджету.

Бюджет та фінансовий ринок не діють ізольовано, бо, з одного боку, уряд досить часто звертається до фінансових ринків за грошовими ресурсами, а з іншого – «доводить» ресурси до приватного сектора через фінансові інститути (державні позики, державні облігації). Але уряд несе головну відповідальність за створення середовища, яке буде сприяти ефективному розвитку фінансових

систем.

Розпорошення державного регулювання і нагляду унеможливорює комплексний підхід до розвитку ринку як цілісної системи та не дозволяє забезпечити ефективного контролю за діяльністю фінансових конгломератів та консолідованого нагляду за професійними учасниками різних сегментів ринку. Це в свою чергу зумовлює фрагментарність розвитку ринку, тінізацію та криміналізацію діяльності на ньому, а також надмірного витоку капіталу з країни [1].

Так за даними Держкомстату станом на 31 грудня 2013 р. обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з України в економіку країн світу становив 6575,3 млн.дол., у т.ч. у країни ЄС – 6060,7 млн.дол. (92,2% загального обсягу), у країни СНД – 412,5 млн.дол. (6,3%), в інші країни світу – 102,1 млн.дол. (1,5%) [4].

На сьогодні новітні процеси, що відбуваються останнім часом, у світовому господарстві особливо виразно проявилися у фінансовому секторі.

Змінам піддається й саме фінансове середовище. Основні ознаки трансформаційних процесів фінансового простору наведено на рис. 1:

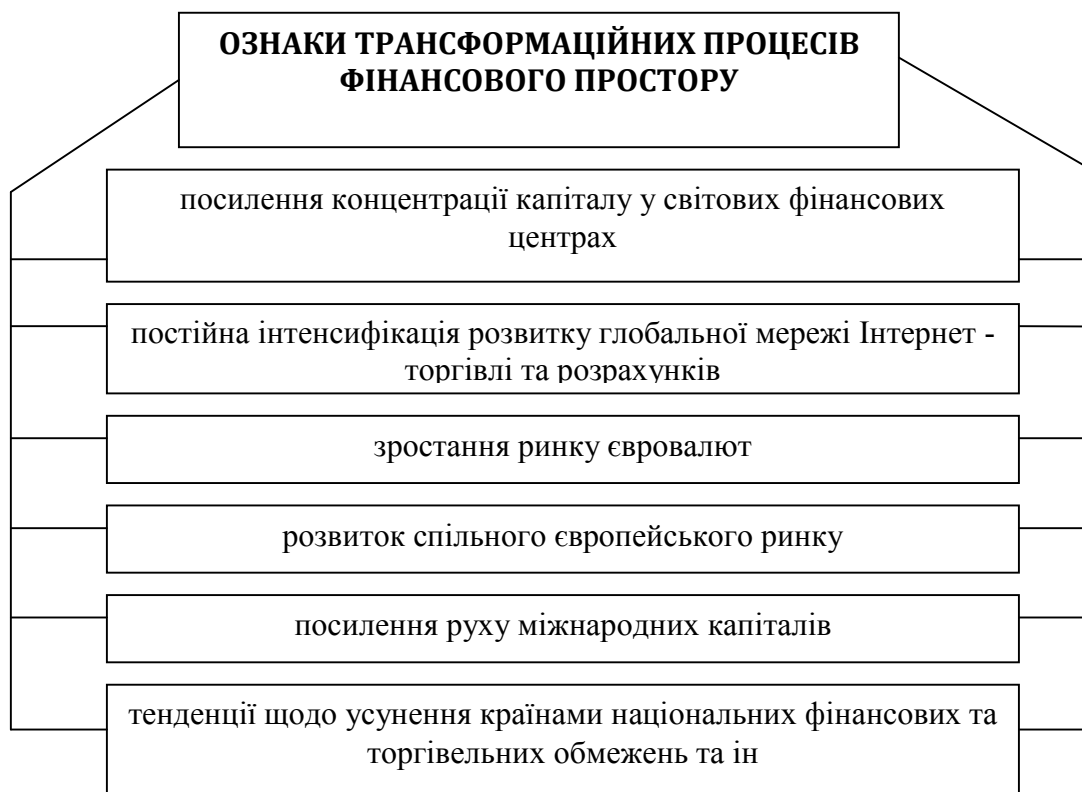

Рис. 1. Основні ознаки трансформаційних процесів фінансового простору

Сьогодні в Україні однією з головних проблем економічного розвитку є нерозвиненість та недосконалість фінансової системи. Оскільки сьогодні фінансово-економічна ситуація в Україні є складною і неоднозначною, проблема пошуку шляхів її стабілізації залишається досить актуальною. Це проявляється в низькому рівні капіталізації банків України, а як наслідок, свідчить про їхню низьку конкурентоздатність з іноземними банками, число яких на українському фінансовому ринку поступово збільшується [2].

Водночас в умовах структурно-технологічної незбалансованості економіки, монополізації виробництва, катастрофічної зношеності основних фондів, посилення інфляції відбувається активна диференціація платоспроможного попиту: основна маса нагромаджень сконцентрована у фінансовому секторі економіки й підприємств нефінансового сектору, що спеціалізуються у сфері обміну [3].

На основі проведено дослідження можна зробити узагальнюючий висновок, що для підвищення дієвості фінансової системи необхідно терміново впроваджувати елементи фінансової і стабілізаційної політики, пріоритетними напрямками якої мають бути: оптимізація ефективності фінансування завдань, які належать до сфери компетенції держави та місцевої влади; розвиток страхових механізмів пенсійного забезпечення, медичного обслуговування, страхових принципів фінансування отримання вищої та спеціальної освіти; заохочення комерційного кредитування суб'єктів господарської діяльності; заохочення розвитку механізмів випуску корпоративних облігацій, розрахованих як на внутрішній, так і на зовнішній ринки; цілеспрямований розвиток інститутів та інструментів фондового ринку.

Список використаних джерел

1. Гайдуцький, П.І. Глобалізація економічної рецесії та фінансової нестабільності [Текст] / П. І. Гайдуцький, К. В. Паливода // Фінанси України. – 2008. - № 1. – С.24 – 32.
2. Бураковський, І. В. Глобальна фінансова криза: уроки для світу та України [Текст] / І. В. Бураковський, О. В. Плотніков. – Харків: Фоліо, 2009. – 299 с.
3. Луцишин, З.О. Сутність і тенденції розвитку світового фінансового середовища[Текст] / З. О.Луцишин //Вісник НБУ. – 2001. – № 4. – С.49 – 50.
4. Ходаківська В.П. Економічна сутність фінансового ринку та методологічні підходи щодо аналізу механізму його територіальної організації // Науковий вісник: Зб. наук. пр. УФЕІ –Ірпінь, 1997. – Вип.2. – С.122–131.
5. Держкомстат України [офіц. сайт] : укр. версія. – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua>

